

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gvaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.I.], 1570

VD16 W 1048

Homilia XXXII. Et ait illis: Nescitis parabolam hanc? & quomodo omnes parabolas cognoscetis? Seminator ille uerbum seminat. Hi uero siut, qui iuxta uiam [excipiunt] ubi seminatur uerbum, confestim ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

missionem inueniant. Quibus verbis diserte testatur, illos in spiritum sanctum peccati, quod hominem non remittitur, ut nuper vidimus. At qui horrendum est, hominem ut per praeceptum genus non remittitur, ut nuper vidimus. At qui horrendum est, hominem ut per praeceptum genus non remittitur, ut nuper vidimus. At qui horrendum est, hominem ut per praeceptum genus non remittitur, ut nuper vidimus. Agnoscitatem non recipiunt, ipsius gratiam proculeantur, & salutaribus spiritus sancti iusti tuis relinquentur. Exempla huius iudicij in Pharaone, Saulo, filio Eli & infinitis aliis, quos nulla vnguam admonivit, nullus etiam diuinâ ira sensus, nulla deniq; propria conscientia gestio mouere potuit, ut ex animo conuerterentur, & peccatorum remissionem inuenirent. Nam men Dei iudicium hic gradum siftere paret. Si qui enim tales sunt, ab illis simul regnum Domini aperitur, & idem extremo excidio malè pereant. Hoc ipsum enim eodem loco Iosias docet. Cum vero dito hoc Dei iudicio interrogaret: Quo ergo, Domine? responderet illi: Donec rafata heret, ne nemo sit qui inhabite, et in domibus nullus sit homo, cellula redigatur in solitudinem. Longe autem Dominus ablegabit homines, eritque desolatio multa in terra. Quod et ipsi, quod modo nunc uimus, & Iudaorū genitū riuines accidisse, historie docent. Nam non ita multa annis post Christum in celos discessum, primò quidem continuus seditionibus attriti, tandem vero Romani invaderi, pugnati fuerunt, qui eueris urbibus terram totam vastarunt, qui boderium regis, denique seueritatis & maledictionis signa ostenterunt, & Iudei in toto orbe dispersi, veritatem dissimilatim abunde confirmant. Docent hec, quid nostri seculi mores mereantur, quando nimis vulgariter & cacatio illa & voluntaria ignorantia, qua Iudeis excidium attulit. Discamus ergo de hoc magnifice sentire, ut vero illius studio inflammari, quoridie proficiamus in Christo Iesu, cuius benedictio, honor, gloria & potestas in eternum. Amen.

H O M I L I A . X X X I I .

Et ait illis: Nescitis parabolam hanc? & quomodo omnes parabolam cognoscetis? Seminator ille uerbum seminat. Hi uero sunt, qui iuxta uitam expiunt, ubi seminatur uerbum, confessum uenit satanas, & avertit uerbum, quod seminatum est in cordibus ipsorum,

Argumentum
& uisa presen-
tu loci.

Quamuis Deus per uerbum suum omnia ea proponat, quae ad nostram salutem faciat, non stat tam non omnes salutem consequi, qui uerbum illud audiunt. Quod fit, ut multa talia, an Dei uerbum, quod predicator, & tandem incurabili multorum malitia offendit, illud contemnunt. Huius malo ut occurrat Christus, parabolam de semine propositus, quia docebat, quod seminandum bonum esse, hominum autem virio fieri, quod non vobis fructum ferat: & iudicium que illuc sunt docet, quod fructum impedit. Et licet propter incurabilem & voluntariam ludibriacionem parabolam viri voluerit, etandem tamen discipulis, de vero illius sensu quarencibus interpretari, quos vero ipso sibi ignorantia & interitus autores esse ostendit. Audiamus ergo Christus inquit, priusquam verò illam aggrediatur, discipulorum ignorantiam aliquo modo reprobemus. An scito (inquit) parabolam hanc? Et quomodo omnes parabolam cognoscetis? Cuius reprehensione mihi sensus esse videatur, ut discipulis suam ipsorum ignorantiam ob oculos flatus, & dilectionem confederationem eorum que dicturus erat, exciteat. Ita vero simil omnes nos subelevat, et admonet, qui cum philautie malo inebriati nobis ipsi egredie sapere videamus, ne primis dem nobis salutis rudimenta participemus, licet per res vulgo notissimas adumbremus, interea duo nobis obseruat dignissima occurunt.

Dei uerbum
exponi debet.
2. Cor. 14.
2. Cor. 2.
8. Sam. 12.

Primum, Dei uerbum non modò simpliciter recitari, verum etiam exponi, ut per expunctionem distorsibus applicari debet, ut singuli illud ad se pertinere intelligent. Postulat hoc partim necessitas præcipuum uisus, qui est ut nostra institutioni et edificationi serviantur, partim neglegentias atque corruptio. Ut enim nofer intellexit ea non capie quae sunt spiritus Dei: ita fortiorum libens & cogitationibus vanis scelerumq; blanditijs irretiti, quae dicuntur, ad nos nequam patere putamus. Cuius rei exemplum in Davido habemus, qui Nathan prophetam, ipsius adiu-

videntissima parabolam arguentem non intellexit, donec apertius illi rem omnem explicaret. Quia
causa est, quod legem suam per singulas partes Deus copiose exposuit, & prophetas eiusmodi leges
sua interpres dedit, qui illam singularum doctrinam, admonitionem, redargutionem, & consolationem ac-
commodarent. Idem docendi sensu Christum secutum fuisse videtur, quando & legis verum sen-
tium radiis, & scriptura locis explicauit, ut fusculei hominum & discipulorum inflictiones ferui Mat. 9.
Idem Apofolos fecisse constat, inter quos Paulus eiusmodi ministrum reguit, qui Dei ver-
bum recte secare, & rebus praesentibus accommodare posuit. Vehementer ergo errant, qui nudam à 2. Tim.
verbis Dei recitationem ex scripturis fieri vellent, indignissime autem ferunt, si doctrina pre-
sentibus negotijs & personis applicetur. Qui mibi idem facere videntur, ac si agrotus aliquis phar-
naca & emplastrum, vel etiam canterium sibi à medico ostendit quidem, non autem adhiberi velic.
At hunc illi nisi recte adhibeatur, nihil proficit; Ita nec verbi dictum Iesus nobis aliquis erit, nisi
vobis applicetur.

Secundū admonet locuſ iste, unde verbi Dei expoſio peti debeat. A Christo nimurū, qui nobis ipare dolor datus es, & quem h̄c discipuli quoq; ſolū interrogant. Cum enim filius Legislatoris legem, cum tuit, expōne: filius etiam Christus, qui aternum illud & eſſentiale Dei verbum iſi, de vero oraculorum Dei enīm interrogari debet. Nec obſtar, quod in celoſ subiectus, non amplexa corpora diter nobis ſum versatur. Idem enim nobis hodie in ſcripturis loquitur, quando Mōſen Ioan. 5. ſonit & prophetas, & tandem Apollōlos quoq; Christi ſpiritu ad dicendum & ſcribendum incitatis iſiſtū conſtat. Et de Apollōlo ipse pronuntiaſt: Qui vos audie, me audit, &c. Vt ergo verus verbi diuſiſtus nobis pateat, ſcripturas diligenter ſcrutari et conſerre, et quecumq; in illis habebur, in iuxta iā analogiam (ut Paulus ait) in Chriſtum dirigere debemus, qui ſolus noſtra ſalutis & fundamen- tum & caput es, in quo nos per fidem in corporis uitamte coaleſcere oportet. Quem ſeopum quicunq; obſtarint, licet aliquid proprio & germanum aliquoſ loci ſenſum non attingant, tamē à dā articulis & vera ſalutis ratione nunquam aberrabunt. Quotquot verò vel extra ſcrip- turas agantur, vel iſipſem maligne detortiſ, extra Chriſtum monſtranti, que noſtra ſalutis ſunt, iij & impur errant, & verbi Dei non interpretes, ſed obſtrucentes & euerſores, cenſeri debent.

Huius primis pars parabolae interpretationem videamus, in qua primo quid per verbum intelligi debet. Quis enim (inquit) verbum seminat. Vei et Lucas habet: Semen est verbum Dei. Apud Mattheum vero verbum regni dicit, Euangelium intelligentes, quo regni Dei mysteria traductur. Ita vero verbum semini, ministerum seminatoris, verbi predicationem fusionis, ecclesiam terrenam agro confert. Vbi ante omnia observabatur, verbum regni, adeoque Dei verbum dicit, quod per ministerum predicatorum sine fructum ferat siue minus. Ad eundem modum Ieremias dicte Deus: et quod ministrum posuit verba mea in eos ruunt. Et Ezechiel: Sumes verbum ex ore meo, &c. Nec aliud nisi propheta tam frequens est, quam quid Deum eorum quae dicunt, nec aliud esse refutatur: Nam si nemo ignorat, illorum tempore pacificos fuisse quia ad verbi predicationem emendarentur. Quod haec probare tenenda, tunc auctor verbi et ministerii ecclesiae fieri velim, ut etiam hoc in aliis scripturis manifestetur.

aut hoc tenenda, tum quod verbi & ministerij ecclesiastici autoritatem commendant; tum quod fanaticos & Anabaptistas concinunt, qui cum Ecclesiam ex verbo Dei enascerentur, nos Dei verbum habere negant, & prouide ecclesias nostras pro Dei ecclesij nequaquam agnoscunt sed ab illis in die fisionem fieri debere contendunt: et quod non omnes proficiant qui conciones sacras audiunt. Ut rursum autem Iesu loco, qui de verbi Dei effectu habetur, & ex illo ad hunc modum ar- Iesu 55.
gumentatur: Verbum Dei non reddit vacuum, sed proficeret perficie id, ad quod perficiendum mittitur. At verbi, quod apud vos predicatur, quoad hominum emendationem, nullus effectus videtur. Non est ergo verbum Dei. Errane autem, quod in Minoru ad hominum & morum emendationem refingunt, quod prophetas in genere de verbi effectu loquuntur: vel potius ad omnes homines exten-
dit, quod ad filios electos pertinet. Et enim verbi effectu duplex. Alter quad electos, qui per il-
lus regenerantur, & in Christo salvi sunt. Alter quad reprobus, qui ad illius predicationem in-
ducantur, sicut in Caino, Pharaone & alijs horum similibus est videre: quibus ramen in testimo-
niis predicatorum, ne quid Dei iudicio, quo damnantur, obtendere posint. Vt ideo vero semper
forentur: cum passim in medio reproborum electos suis Deus habeat: qui calefici illa verbi plu-
ria regari molliuntur & fruenda ferunt, licet interim maior hominum pars indies in peius proficiat.Matth. 10.
Luc. 9.

sicq; siue electos siue reprobos spectes, nunquam suo effectu verbum Dei carere patet. Quod si ho
bor solum Dei verbum agnoscere debet, ad cuius prædicationem omnes emendantur, dicendum est, q
ipso mundi exordio nullos unquam fuisse, qui Dei verbum prædicarint, quando ne Christo epidem
centi omnes crediderunt. Agnoscamus ergo hoc fanaticorum hominum delirium, & Dei uerba
ex semetipso estimemus, non ex pertinaci hominum malitia. Quod si pleriq; illud nullo cum fru
dient, illorum conuinciam nobis minime fraudi fore cogitemus, si ipsi officium facerimus.

*Cur uerbum
Dei conseratur
seminis.*

2. Cor. 4.

Deinde obseruabimus, qua ratione Dei uerbum semini conseratur. Semen si formam inservia
res uile & nullius pretij uidetur ijs, qui ipsius naturam ignorant; ita Dei uerbum etiam mundi
contempsetissimum est, & stultitia quadam esse censetur, ut Paulus ait, At semen vim habet, u
talem procreandi, que in nullis alijs rebus humana industria factio repertur. Esi enim uerbi ex a
vel quanis alia materia seminis alicuius imaginem propriissimam fingas, nunquam tamquam
ne aliquid ex sepe sui simile procreet: Ita solum Dei uerbum homines regenerant & in illo fructu
Deo gratios proferendi vim habet, quam nulli hominum traditiones habent, recens, fuso & cul
pietatis exornentur. Ut vero feminis vis tum demum sepe exercit, quando terra committitur, ita
Dei uerbum, non nisi ubi animis conceptum fuerit, homines regenerant, & in illo fructu fiduciam
mos profert. Et sicuti semen non alijs ob causam feritur, quam de fructu ferat, ita haec ipsa uer
bu predicatur, ut inter homines, qui natura steriles sunt, fructus suos procreet. Quo nomine
ministros Christi exactioribus coferi, qui à vincere Dominicae cultoribus fructus exigitur debent. Qu
les olim prophetas, deinde Ioanne, & tandem ipsum Christum & Apostolos frustis legimus. Vi
tem de egi qualitate testatur, nū ille ad fructus ferendos aptus, siue omnino sterili sit: ita ex se
verbi prædicatione comitantur, de hominū ingenio indicare licet, quando per hanc ait melius
debetiores sunt. Tandem, ut frustra feritur, nisi deus incrementū dederit: Ita frusta predicationis
sunt, nisi illorum laboribus Deus benedixerit. Quare verbi studio preces aſtridas conuici
nunt.

*Qui nam semē
uerbi in uam
excipiunt.*

Matth. 21.

Hebr. 6.

3. Cor. 3.

Porro remoras exponit Christus, quibus verbi effectus impeditur, & tria facit austrorum po
re, qui fructus nullos ferunt, ut offendat illorum semper maiorem numerum fore, quibus uerbi
frustra predictetur. Primum eorum est, qui semini in viam excipiunt. Intelliguntur autem hi non
animi, instar vie publicæ & eritæ, vanissimis cogitationibus, affectibus praus & omnis pa
nonibus patent, nec Dei uerbum ad se pertinere putant, sed illud ex more audiunt, ne palam p
ipijs habeantur, ijs similes, de quibus Dominus apud Ezechiel conqueritur, dicens: Extrahio
nis, filij populi cui colloquuntur de te iuxta parietes, et in offijs domorum loquuntur alter ad alterum,
qui q; videbunt ad proximum suum, dicendo, Venite quæſo, & audite, quod nam uerbum regni
fit a Domino. Et venient ad te vi populus, sedentq; corā te populus meus, & audiunt sermones
quos tamen non faciunt, quoniam cantiones edunt ore suo, sed post emolumendum eorum rident
eorum. Et ecce tu es sis ut canticū ludibriorum, quod suauiter sonat, &c. Ita idem, quod seminaria
viā sparso, euennit. Ut enim illud ab aibis deuoratur, nec uellum fructū profert: Ita his
fernales volucres satan immittit, que verbi semen ex illorum cordibus auferant, ut quia cuncta
ria illis reliqua maneat, quia ad fructus ferendos excipientur. Sunt hec vanissima carna cogita
tiones, affectus improbi, turpia hominum levissimorum colloquia, illorum Dei dilectionis, hostium ver
itas sophismata, et infinita alia eius generis, que si semel admittit at homo, mox omnis apud illum ca
cidit, verbi auctoritas: quō sic, ut nec illi crederet, nec aliquos fidei fructus ferre, ne salutem cogi
posset. Exempla horum multa adduci possent, sed ijs minime opus est, cum infelices illas auctor
quam non animis nostris obuoluntare sentiantur. Quare de hoc portius cogitandum erit, quatenus
ut aues ille ar
la occurri posse, ne noceant: ubi trium præcipue nos meminisse oportet. Primum cogitandum nos in
ceri debet.

3. Pet. 5.

Dei conspectu instar discipulorum versari, & institutione opus habere. Deinde huius nostris communi
tatis memoris, illum nunquam quiescere cogitemus, & proinde aſtrida vigilia nobis opus est. Terrib
animos ad verbi meditacionem componamus, sed item à praus cogitationibus resucentem, delicien
item impiorum colloquia, disputationes eorum borreamus, & diaboli suggestionem efficiamus quic
quid verbi contemptum suaderet. Addamus huius preces ardentes, & mox nos sanco proficiendi fructu
inflammatos innovari, & fructus ferre videbimus in Christo Iesu, cui debetur benedictio, honor, gl
oria & poteſtas in eternum. Amen.

H O M I

Et hi sunt similiter qui in petro sa semen excipiunt, qui cum audierint verbum, statim cum gudio accipiunt illud, sed non habent radicem in se, sed temporari sunt: deinde exorta afflictione aut persecutione propter verbum, illico offenduntur. Iste vero sunt, qui in spinas semen excipiunt, qui verbum audiunt, sed sollicitudines seculi huius & dece-
ptio dinitiarum, ceterarumque rerum cupiditates introeuntur suffocant verbum, & redditur infructiferum.

Et Dei verbum per se purum & clarum simulque salutare sit, plerique tamen hominum illud Argumentum abque fructu audire solent, dum vel ipsi animos afferunt parum idoneos, vel aliorum viiis & usus praetexti de illius veritate dubitant. His ergo omnibus parabola hac Christus medetur, qua verbum sentit loci, hoc frugiferum quidem esse docet, sed hominum culpa fieri ostendit, quo minus ubique fructum ferat. Fuit autem tria auditorum genera, qui illud nequicquam & absque fructu audiunt. De primo numero dictum est, reliqua duo in presenti videbimus, ut discamus quales nos esse conueniant, si Dei verbum nobis salutare fieri velimus.

Scundum genus illorum est, qui per loca petrosa adumbrantur. Sunt hi, qui animos duros qui Semen in locis
dum & rebentes, sed vera Dei notitia & fide destitutos ad verbi prædicationem afferuntur. Solet petrosi.
qui initio placere verbi doctrina, quando perseruerantes & harum patronos, monachos & sacrificios,
qui anantur, & quia cum vel carnalis licentia, vel opum & temporarie felicitate spem magnam
concupiunt, Verbum hoc cum gaudio amplexantur, illud ipsum laudibus verbunt, eidem contra quo-
niam patricinanzur, adeo ut non vulgarem de se spem bonis omnibus prebeat. Tales olim Christi
temporibus fuere, qui magno cum fucasse docente & miracula edentem, sibi quis Regem facere vo Ioan. 6. & 7.
laetare, & eundem Nestoriani esse testati sunt, & Regis in starum applausu & clamoratione in yr. Matth. 21.
boni deduxerunt. Hodie vero evorundem infinitus est numerus, qui cum nibil praeter huic scilicet fe-
licitatem & carnis licentiam spelleant, magno zelo Euangelij causam tueruntur, quad illius progressus
quisporum respondere videtur. At cum vera diuinæ cognitione & pietatis radice destituantur,
nata que Dei sunt, sed quæsa sunt quarant, diu durare non possunt, sed idem illis, quod semini in
ter medius lapides subito erato, & radice profundiiori destituto, euenire consuevit. Vt enim illud et
iam vehementiore, quo iustæ segetes ad maturitatem excoquuntur, sustinere non potest, cum hu-
mores careat, quem terra segetibus & plantis subministrare solet, & proinde adustum in ipsa quasi
herba intercedit. Ita si graues illos aspergunt, qui verbi prædicationem sequi consuerunt, cum praeter
sem illis incident, ferre non possint, & propterea turpiter deficiunt, qui paulo ante reliquos omnes in
dicti Christi excellere videbantur.

Ecce autem duplex astus, qui illos infestat. Alter crucis & persecutionum, quae Dei verbum Aestus semen preparo conatur. Alter vero inter nos ipsos oritur ex improbris carnis affectibus, quibus inflammat ipsis, nihil coru ferre possimus, sed illi aduersantur. Tertius, expectatio verbi diuinum i fructum implexus, & causa est, vi latenter animi improbatim prodant, qui roti zelo Dei flagrare videbantur. Si enim crucem inninire, sicut de nominis fama & fortunis periclitari videant, quies Euangelio horribiles & opes speraverit, mox facte professione illos penitet, & tandem plenis buccis se deceptos quantum, & Euangelium falsi accusant, cum ipsis sibi impoferint falsis persuasio[n]ibus, sicq[ue] non modo fructum non ferant, verum etiam labefactentur. Quod si eidem carnis cupiditatibus incaecant, Euangelium vero ijs obstare, & peccata ipsorum arguere fentiant, mox ingentes iras animo coniungunt, sicut indigos arbitrantur, qui ita argui debant, cum tot & tantia ipsorum erga Euangelium doctrinam esse exten[t], & Euangelij precones summa iniuriant & ingratitudinis accusant. Tam ergo ab eis, ut dignos fructus faciant, ut potius acerrimi hostes efficiantur, qui maximis fidei Christiana defensores videri volbant. Exempli verisus, generis hodie p[ro]fessi occurrunt, in quibus istam parabolam partem respicie debemus, ne ista hominum leuitate offendamur.

*Et quia hic de salute nostra agitur, de remedio cogitandum est, ne quid simile nobis quoq; accidat. Ut huic uitio
lambi in duobus potissimum confistere videatur. Primum et vera Christi cognitio, venimur occurriri posse;*